

RES —————
CZASOPISMO INSTYTUTU HISTORII UMCS
HISTORICA
—————
—————

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

- Daniel Peter Bagi (University of Pécs, Hungary)
Valentin Constantinov (Academy of Sciences of Moldova, Republic of Moldova)
Ilona Czamańska (Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland)
Luca Fezzi (University of Padua, Italy)
Roman Stanisław Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland)
Tomasz Knoz (Masaryk University in Brno, Czech Republic)
Anamarija Kurilić (University of Zadar, Croatia)
Alyudas Nikžentaitis (Lithuanian Institute of History, Lithuania)
Tomasz Jerzy Pawelec (University of Silesia in Katowice, Poland)
Sergij Posokhov (V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine)
Benet Salway (University of London, Great Britain)
Victor Spinei (Iași Institute of Archaeology, Romania)
Gvido Straube (University of Latvia, Latvia)
Rustem Tchunchuk (Kazan Federal University, Russian Federation)
Jacek Wijaczka (Nicolaus Copernicus University in Toruń, Poland)
Jakub Wojtkowiak (Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland)
Leo Leonid Opanas Zaskilniak (Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine)

KOMITET REDAKCYJNY/EDITORIAL COMMITTEE

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Krzysztof Latawiec (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

REDAKTORZY TEMATYCZNI/THEME EDITORS

- Artur Górak (Archival Sciences, Documentation Management, Auxiliary Sciences of History
(Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Joern Happel (History 19th-20th Centuries, Social History (University of Basel, Switzerland))
Eriks Jekabsons (Modern History 19th-20th Centuries, Political History (University of Latvia, Latvia))
Ireneusz Łuć (Ancient and Medieval History (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Miroslav Novotný (Modern History 16th-18th Centuries
(University of South Bohemia in České Budějovice, Czech Republic))
Marek Woźniak (Methodology of History, History of Historiography (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Lyubov Zhvanko (Modern History 19th-20th Centuries, History of Science (Kharkiv State Veterinary Academy, Ukraine))

REDAKTORZY JĘZYKOWI/LANGUAGE EDITORS

- Przemysław Malec (English (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Anna Maziarczyk (French (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Katarzyna Wójcik (German (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))
Artur Sadecki (Russian (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland))

SEKRETARZ/SECRETARY

- Robert Stępień (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)
Wojciech Michalski (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

ADRES KOMITETU REDAKCYJNEGO/ADDRESS OF EDITORIAL COMMITTEE

Instytut Historii UMCS
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 4a, 20-031 Lublin
<https://journals.umcs.pl/rh/index>; e-mail: reshistorica@umcs.pl

RES

CZASOPISMO INSTYTUTU HISTORII UMCS

HISTORICA

NR 54 ROK 2022

Recenzenci nr 53 i 54 z 2022 roku

Hanna Appel, Władysław Berkowski, Dominika Burdzy, Wiesław Caban, Robert Degen, Mariola Hoszowska, Janusz Kłapeć, Sylwia Konarska-Zimnicka, Krzysztof Królczyk, Sylwia Kuźma-Markowska, Jacek Legieć, Igor Lukoianov, Sławomir Łukasiewicz, Dariusz Magier, Lidia Michalska-Bracha, Lyudmila Posokhova, Oleh Petrechko, Jacek Pielas, Paweł Sierżęga, Damian Szymczak, Agnieszka Teterycz-Puzio, Alexey Vasilyev, Dmytro Vashchuk, Grzegorz Zackiewicz, Dorota Żołądz-Strzelczyk

REDAKCJA JĘZYKOWA/EDITING
Przemysław Malec (język angielski)
Mateusz Byra (język polski)
Stanisław Powąła-Niedźwiecki (język polski)

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH/COVER AND TITLE PAGES DESIGN
Agnieszka Muchowska

SKŁAD/TYPESETTING
Wojciech Olech

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych „The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Summaries of published articles are available online in the international database “The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Czasopismo znajduje się na liście referencyjnej ERIH Plus/
The journal is on the ERIH Plus reference list
Czasopismo indeksowane jest w międzynarodowej bazie Directory of Open Access Journals (DOAJ)/
The journal is indexed in the Directory of Open Access Journals (DOAJ)

© Wydawnictwo UMCS, Lublin 2022

ISSN 2082-6060

Czasopismo wydawane jest online i w wersji drukowanej, pierwotną wersją czasopisma jest wersja online:
<https://journals.umcs.pl/rh/issue/archive>

The journal is published both in the printed and online version, the latter being its primary edition.
The online version of the journal is available at <https://journals.umcs.pl/rh/issue/archive>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej "Res Historica"
(<https://journals.umcs.pl/rh>) w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found on the webpage of "Res Historica"
(<https://journals.umcs.pl/rh>) in the article's metadata section.

PUBLISHED BY WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl www.wydawnictwo.umcs.eu
Sales Department: tel./faks 81 537-53-02
Internet Bookstore: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Wszystkie artykuły i recenzje zostały poddane badaniu antyplagiatowemu
All articles and reviews have been subjected to anti-plagiarism research

Table of Contents

Spis treści

STUDIES

ROBERT SUSKI

- Punkt przełomu. Hatra i relacje rzymsko-perskie za panowania Aleksandra Sewera i w pierwszych latach rządów Gordiana III 11
Breakthrough Point. Hatra and Roman-Persian Relations at the End of the Reign of Severus Alexander and in the First Years of the Reign of Gordian III

WOJCIECH MICHALSKI

- Denigrating Ethnic Others as Animals and Monsters in the Middle Ages: the Case of the „tailed English” 33
Poniżanie ludzi obcych etnicznie poprzez ukazywanie ich jako zwierząt i monstrów w średniowieczu – przypadek „Anglików, którzy mają ogony”

WŁODZIMIERZ APPEL

- Kontrowersje wokół epitafium Władysława Białego i daty jego śmierci 57
Controversies Over an Epitaph of Władysław The White and the Date of His Death

GRZEGORZ JAWOR

- Impact of Climate Change in the Little Ice Age on Mountain Communities of the 15th and 16th c. The Polish Carpathians: a Case Study 75
Wpływ przemian klimatycznych w dobie małej epoki lodowej na społeczności gór w XV i XVI stuleciu. Przykład Karpat polskich

SYLWIA KONARSKA-ZIMNICKA, EWA ŚNIEŻYŃSKA-STOLOT

- Nativitas Martini Luther heretici*, czyli o horoskopie urodzenia Marcina Lutra w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej 95
Nativitas Martini Luther heretici, or the Birth Horoscope of Martin Luther in the Collection of the Jagiellonian Library

JACEK CHACHAJ

- Z elity chłopskiej do lubelskiej elity władzy. Kilka słów o pochodzeniu i początkach kariery rodziny Konopniców 123
From Wealthy Peasant to Lublin Local Government Elite: Some Remarks on the Background and the Beginning of the Konopnica Family’s Social Career

ROBERT T. TOMCZAK	
Bazylejski mieszczanin w Rzeczypospolitej Obojga Narodów – Reinhard Wasserhun (1586–1652) i jego sztambuch	145
Burgher from Basel in the Polish-Lithuanian Commonwealth – Reinhard Wasserhun (1586–1652) and His Album Amicorum	
KRYSZYNA SZELAĞOWSKA	
Duńskie koncepcje <i>Origo gentis</i> w nowożytnej historiografii	169
The Danish <i>Origo gentis</i> Theories in Early Modern Historiography	
PRZEMYSŁAW KRYSZYAN FARYŚ	
Styl chinoiserie na przykładzie osiemnastowiecznych jedwabnych tkanin odzieżowych manufaktur europejskich	197
The Chinoiserie Style in the Eighteenth Century Silk Clothing Fabrics from European Manufactories	
KAROLINA STUDNICKA-MARIAŃCZYK	
19th Century Veterinary Expertise and Methods of Treating Animals – in the Light of the Documents from the Archives of the Potocki and the Ostrowski Families of Maluszyn	219
Wiedza weterynaryjna i metody leczenia zwierząt – w świetle dziewiętnastowiecznych dokumentów z Archiwum Potockich i Ostrowskich z Maluszyna	
MATEUSZ MALESZKA	
Ludwig Woltmann i recepcja myśli Arthura de Gobineau (1816–1882) w Niemczech ...	243
Ludwig Woltmann and the Reception of the Ideas of Arthur de Gobineau (1816–1882) in Germany	
MARIOLA HOSZOWSKA	
„Gorączka rzymska” – udział Wiktora Czermak w kampaniach naukowych Akademii Umiejętności w Krakowie	275
„Roman Fever” – Wiktor Czermak’s Participation in the Scientific Campaigns of the Academy of Learning in Krakow	
PIOTR BEDNARZ	
The Ukrainian Question in the Swiss Press 1914–1918	307
Kwestia ukraińska w prasie szwajcarskiej 1914–1918	
MARIUSZ KORZENIOWSKI	
„Sprawy białoruskie” na łamach „Dziennika Mińskiego” z lat 1917–1918	337
„Belarusian Matters” on the Pages of „Dziennik Miński” in 1917–1918	
MAŁGORZATA NOSSOWSKA	
Alsace Reclaimed. French Joys, Hopes, and Problems on the Eve of the Paris Peace Conference (1919)	355
Alzacja odzyskana. Francuskie radości, nadzieje i problemy u progu konferencji paryskiej (1919)	
REMIGIUSZ KASPRZYCKI	
Kradzieże koni w międzywojennej Polsce	377
Horse Theft in Interwar Poland	
ADAM KOPCIOWSKI	
Żydowscy sutenerzy w międzywojennej Polsce. Próba charakterystyki środowiska na przykładzie Lublina	405
Jewish Pimps in Interwar Poland. An Attempt at Characterization of the Group on the Example of Lublin	

KRZYSZTOF KRÓLCZYK

- Z dziejów kontaktów polskich i ukraińskich badaczy starożytności w okresie międzywojennym: przypadek Andrija S. Kocewałowa 431
 From the History of Contacts of Polish and Ukrainian Antiquity Researchers in the Interwar Period: the Case of Andriy S. Kocevalov

DARIUSZ SŁAPEK

- Kazimierz Michałowski (1901–1981) i akademicka kariera Edmunda Bulandy (1882–1951). Rozterki i wizje polskiej archeologii klasycznej początków XX w. 451
 Kazimierz Michałowski (1901–1981) and the Academic Career of Edmund Bulanda (1882–1951). Dilemmas and Visions of Polish Classical Archaeology of the Early 20th century

TOMASZ DOMAŃSKI

- Prześladowania Żydów na prowincji Kreishauptmannschaft Kielce w latach 1939–1941 481
 Persecution of Jews in the Province of the Kreishauptmannschaft Kielce in 1939–1941

JANUSZ WRONA

- Laicyzowanie szkolnictwa a stan religijnej świadomości nauczycieli w województwie lubelskim na początku lat sześćdziesiątych XX wieku 533
 Secularization of the Educational System Versus Religious Consciousness of Teachers From the Lublin Voivodeship in the Early 1960s

MAŁGORZATA BIELECKA

- Transformacja systemu ochrony zdrowia w Polsce (1989–2003) 549
 Transformation of the Health Care System in Poland (1989–2003)

YULIA KISELYOVA

- „Biohistoriographical” Dissertations in Ukraine since Independence. A Quantitative Approach 579
 „Biohistoriograficzne” prace naukowe na Ukrainie od czasów odzyskania niepodległości. Ujęcie ilościowe

BEATA KĘDZIA-KLEBEKO

- Lokalna pamięć o wielkiej historii. Śladami polsko-francuskich relacji na Pomorzu Zachodnim, na przykładzie miasta Szczecina 601
 The Local Memory of the Great History. Following the Polish-French Relations in Western Pomerania, on the Example of the City of Szczecin

URSZULA ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK

- Szlacheckie sentymenty i resentymenty we współczesnej kulturze polskiej 627
 Sentiments and Resentments of the Nobility in Contemporary Polish Culture

MATERIALS**LESZEK OPYRCHAŁ, RUSŁAN NAHNYBIDA**

- Wizytacja z 1796 r. jako źródło do historii katedry w Kamieńcu Podolskim 647
 Visitation of 1796 as a Source for the History of Kamianets-Podilsky Cathedral

REVIEW ARTICLES AND REVIEWS**ANNA OBARA-PAWŁOWSKA**

- Wizje genezy Polski w polskim piśmiennictwie wieków średnich. Uwagi na temat książki *Początki dziejowe w polskiej historiografii średniowiecznej. Z zagadnień historii idei, wyobrażeń i narracji* Czesława Deptyły 711

Views on Poland's Origins in Polish Medieval Writings. Comments on <i>Początki dziejowe w polskiej historiografii średniowiecznej. Z zagadnień historii idei, wyobrażeń i narracji</i> (Historical Beginnings in Polish Medieval Historiography: Issues of History's Ideas, Concepts, and Narratives) by Czesław Deptuła	
O Bolesławie Roztropnym, czyli kilka uwag do książki Karoliny Maciaszek, <i>Bolesław Wstydlivy. Książę krakowski i sandomierski 1226–1279. Długie panowanie w trudnych czasach</i> , Wydawnictwo Avalon, Kraków 2021, ss. 752 (Agnieszka Teterycz-Puzio)	727
<i>Proces beginek świdnickich w 1332 roku. Studia historyczne i edycja łacińsko-polska</i> , oprac. Paweł Kras, Tomasz Gałuszka OP, Adam Poznański, Lublin 2017, ss. 292 (Edyta Pluta-Saladra)	739
Paweł Kasztelan, <i>Polsko-moskiewskie stosunki dyplomatyczne przełomu XVI/XVII wieku</i> , Zabrze–Tarnowskie Góry 2020, ss. 278 + il. (Przemysław P. Szpaczyński)	747
<i>Z przeżytych chwil... Pamiętniki ks. Karola Dębińskiego z lat 1867–1915</i> , oprac. ks. Jarosław R. Marczewski, Lublin 2021, Wydawnictwo Polihymnia, ss. 615 (Anna Łosowska)	761
Walory historii „bez patentu”. Uwagi na marginesie książki Katarzyny Surmiak-Domańskiej <i>Czystka</i> , Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2021, ss. 283 (Jolanta Kolbuszewska)	775